

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21110001

Ákvörðun nr. 2/2024

Þann 25. janúar 2024 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 2/2024

Málsatvik

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu framsendi nefnd um eftirlit með lögreglu þann 22. nóvember 2021, erindi [REDACTED], dags. 21. september 2021. Í erindinu óskaði [REDACTED] eftir upplýsingum um tilgang uppflettinga Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu í LÖKE, á kennitölu hans sl. 6 ár, þar sem hann telur að óeðlileg uppfletting hafi átt sér stað á því tímabili.

Meðfylgjandi erindinu var svar Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu til [REDACTED] þar sem fram kemur að embættið hafi farið yfir þær uppflettingar sem áttu sér stað á umræddu tímabili og tilgang þeirra. Niðurstaða embættisins var eftirfarandi:

„[...]að ekki hafi átt sér stað ómálefnalegar uppflettingar á tilgreindri kennitölu og að þær uppflettingar samræmist hlutverki lögreglu samanber 2. mgr. 1. gr. lögreglulaga nr. 90/1996.

Falla uppflettingar á umræddri kennitölu undir uppflettingar í löggæslutilgangi sbr. lög nr. 75/2019.“

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir frekari upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu þann 14. júní 2022, 3. janúar 2023 og 16. janúar 2024.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar frá 14. júní 2022 með bréfi, dags. 11. október s.á. Í bréfinu eru skýrð sjónarmið embættisins þess efnis að umræddar uppflettingar á kennitölu kvartanda hafi verið í málefnalegum tilgangi og í samræmi við gildandi lög og reglur. Svar vegna beiðni nefndarinnar frá 1. janúar 2023 sem fól í sér beiðni um nánari upplýsingar, barst nefndinni þann 2. janúar 2024.

Nefndin sendi Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu aftur beiðni þann 16. janúar 2024 þar sem óskað var eftir frekari upplýsingum. Svar embættisins barst nefndinni þann 24. janúar 2024. Nefndin telur það svar fullnægjandi.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoýggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að meintum ólögmætum uppflettingum starfsmanna lögreglu í upplýsingakerfi LÖKE.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtun [REDACTED], þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum og skýringum embættisins á umræddum uppflettingum sem gerðar voru í LÖKE, telur nefnd um eftirlit með

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED].

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast vegna erindisins.

Reykjavík, 25. janúar 2024

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir